

1 Jakie rodzaje terminów wyróżnia się w postępowaniu cywilnym?

W prawie austriackim występują różne rodzaje terminów.

Wyróżnia się terminy procesowe, tj. terminy, przed upływem których strona lub inny uczestnik postępowania może lub musi dopełnić określonych czynności na potrzeby postępowania, oraz terminy materialne, tj. terminy, przed upływem których musi nastąpić określone zdarzenie, aby wynikły z niego określone materialne skutki w systemie prawnym (np. termin składania pozwów dotyczących naruszenia posiadania zgodnie z art. 454 kodeksu postępowania cywilnego (ZPO) lub termin wypowiedzenia umowy najmu najemcom zgodnie z art. 560 ZPO). Należy zauważyć, że czas potrzebny na doręczenie przez pocztę nie wlicza się do terminów procesowych, jest natomiast uwzględniany w terminach materialnych. Oznacza to na przykład, że odwołanie zostanie uznane za złożone w terminie, jeżeli zostało nadane przed upływem ostatniego dnia terminu procesowego na wniesienie odwołania (data nadania), nawet jeżeli wpłynie ono do sądu po takim terminie.

Stosuje się także rozróżnienie na terminy ustanowione bezpośrednio w prawie (np. terminy na wniesienie odwołania) oraz na terminy wyznaczone przez sędziego w zależności od okoliczności danej sprawy (np. termin na wniesienie zabezpieczenia na pokrycie kosztów). Połączeniem obu sytuacji są terminy instrukcyjne, w odniesieniu do których w prawie ustanawia się jedynie ramy czasowe (minimalny lub maksymalny czas trwania lub przybliżony czas trwania, tak jak w art. 257 ust. 1 ZPO w odniesieniu do daty rozprawy wstępnej).

Terminy bezwzględne określa się na podstawie dnia ich upłynięcia (zazwyczaj jeden dzień kalendarzowy), natomiast terminy względne określa się na podstawie dnia rozpoczęcia biegu i czasu trwania.

Co do zasady sędziowie mogą przedłużać terminy (terminy podlegające przedłużeniu). W wyjątkowych przypadkach, w których w prawie nie zezwala się na przedłużenie terminu, mówi się o terminach niepodlegających przedłużeniu lub terminach zawitych (np. terminy na wnoszenie odwołań).

Wyróżnia się terminy odwracalne i nieodwracalne, w zależności od tego, czy możliwe jest przywrócenie terminu w przypadku jego niedotrzymania. Z reguły istnieje możliwość przywrócenia terminu. W wyjątkowych przypadkach, w których przywrócenie terminu jest zakazane, mówi się o terminie zawitym lub prekluzyjnym (*Fallfrist*). Przykładami tego rodzaju zawitych terminów procesowych są terminy na wniesienie wniosku o unieważnienie lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 534 ZPO).

2 Wykaz różnych dni uznawanych za dni wolne od pracy na podstawie rozporządzenia (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r.

W Austrii za dni wolne od pracy uznaje się soboty, niedziele, Wielki Piątek oraz inne dni ustawowo wolne od pracy. Następujące dni są w Austrii dniami ustawowo wolnymi od pracy: Nowy Rok (1 stycznia), Święto Objawienia Pańskiego (6 stycznia), Poniedziałek Wielkanocny, Święto Pracy (1 maja), Wniebowstąpienie Pańskie, drugi dzień Zielonych Świątek, Boże Ciało, Wniebowzięcie NMP (15 sierpnia), Święto Narodowe Austrii (26 października), Wszystkich Świętych (1 listopada), Niepokalane Poczęcie NMP (8 grudnia), Boże Narodzenie (25 grudnia) i drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia (26 grudnia).

3 Jakie ogólne zasady regulują terminy w postępowaniu cywilnym?

Większość przepisów dotyczących terminów można znaleźć w art. 123–129 oraz 140–143 kodeksu postępowania cywilnego (ZPO) oraz w art. 89 ustawy o organizacji sądów (GOG).

4 W którym momencie rozpoczyna się bieg terminu, jeżeli dana czynność ma zostać wykonana w danym okresie?

W większości przypadków bieg terminu rozpoczyna się w momencie faktycznego doręczenia decyzji wyznaczającej lub rozpoczynającej bieg terminu; w przeciwnym razie termin liczy się od momentu ogłoszenia takiej decyzji (art. 124 ZPO).

5 Czy na rozpoczęcie biegu terminu może wpłynąć lub go zmienić sposób przekazywania lub doręczenia dokumentów (doręczenie osobiste przez posłańca lub drogą pocztową)?

Nie. Tak jak stwierdzono w pkt 4, bieg terminu procesowego zazwyczaj rozpoczyna się w momencie doręczenia, niezależnie od sposobu doręczenia. Bieg terminu rozpoczyna się w momencie doręczenia lub ogłoszenia decyzji wyznaczającej lub rozpoczynającej bieg terminu.

6 Jeżeli dojdzie do zdarzenia, które rozpocznie bieg terminu, czy do terminu wlicza się dzień, w którym doszło do zdarzenia?

Nie. Dnia, w którym doszło do zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu (np. doręczenie), nie wlicza się do celów obliczenia terminu.

7 Jeżeli termin jest oznaczony w dniach, czy liczba dni obejmuje dni kalendarzowe czy dni robocze?

Terminy wyraża się w dniach kalendarzowych.

8 Kiedy taki termin jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

W tym przypadku terminy również wyraża się w dniach kalendarzowych.

9 Kiedy upływa termin, jeżeli jest wyrażony w tygodniach, miesiącach lub latach?

Terminy wyrażone w tygodniach, miesiącach lub latach upływają o północy w dniu ostatniego tygodnia lub ostatniego miesiąca będącym dniem tygodnia lub miesiąca odpowiadającym dacie rozpoczęcia biegu terminu (art. 125 ust. 2 ZPO). Jeżeli w ostatnim miesiącu, w którym upływa dany termin, nie ma analogicznej daty (jeżeli przykładowo bieg terminu wynoszącego jeden miesiąc rozpoczyna się w dniu 31 stycznia), termin upływa ostatniego dnia tego miesiąca (art. 125 ust. 2 ZPO). Dni wolne od pracy nie mają wpływu na rozpoczęcie biegu i długość terminu.

10 Czy w przypadku, gdy termin upływa w sobotę, niedzielę, oficjalny dzień świąteczny lub dzień wolny od pracy, termin taki zostaje przedłużony do kolejnego dnia roboczego następującego po takim dniu?

Tak, terminy, których ostatni dzień wypada w sobotę, niedzielę, dzień ustawowo wolny od pracy lub Wielki Piątek, upływają kolejnego dnia roboczego.

11 Czy w określonych okolicznościach można przedłużyć termin? Jakie warunki należy spełnić, aby skorzystać z takiego przedłużenia terminu?

Bieg terminów zawitych w postępowaniu odwoławczym zostaje wstrzymany w okresie od dnia 15 lipca do dnia 17 sierpnia i od dnia 24 grudnia do dnia 6 stycznia. Jeżeli jeden z tych okresów rozpoczyna się w okresie wliczanym do terminu zawitego lub jeżeli początek biegu terminu wypada w jednym z tych okresów, termin przedłuża się o cały okres lub o pozostałą część tego okresu w momencie rozpoczęcia biegu terminu.

Nie dotyczy to niektórych postępowań szczególnych, zwłaszcza sporów dotyczących naruszenia własności, świadczeń alimentacyjnych, roszczeń egzekucyjnych i nakazów tymczasowych lub wyroków potwierdzających niewykonanie zobowiązania.

12 Jakie terminy obowiązują w przypadku odwołań?

Zasadniczo terminy na wniesienie odwołania zależą od rodzaju orzeczenia (wyrok lub postanowienie) i przedmiotu sprawy. W spornych sprawach cywilnych termin na wniesienie zażalenia na postanowienie (*Rekurs*) wynosi zazwyczaj 14 dni, natomiast termin na wniesienie apelacji od wyroku (*Berufung*) wynosi cztery tygodnie.

13 Czy sądy mogą zmieniać terminy, w szczególności termin stawiennictwa lub oznaczać szczególną datę stawiennictwa?

Co do zasady sędziowie mogą przedłużać terminy (terminy podlegające przedłużeniu). W wyjątkowych przypadkach, w których w prawie nie zezwala się na przedłużenie terminu, mówi się o terminach niepodlegających przedłużeniu lub terminach zawitych (np. terminy na wnoszenie odwołań).

Wszystkie terminy mogą zostać skrócone na podstawie udokumentowanego porozumienia stron. Sąd może skrócić termin na wniosek jednej ze stron, pod warunkiem że może ona wykazać, iż krótszy termin jest konieczny do uniknięcia ryzyka znacznych strat, a strona przeciwna może bez trudu wykonać wymaganą czynność procesową w takim krótszym terminie (art. 129 ZPO).

Termin może zostać przedłużony na wniosek, jeżeli strona korzystająca z przedłużenia przedstawi nieuniknione i bardzo poważne powody, dla których nie jest w stanie przeprowadzić czynności procesowych w terminie, zwłaszcza jeśli strona ta doznałaby nieodwracalnych szkód, gdyby termin nie został przedłużony (art. 128 ust. 2 kodeksu sądowego). Nie ma możliwości przedłużenia terminu na postawie umowy między stronami (art. 128 ust. 1 ZPO).

14 Jeżeli zawiadomienie o czynności dotyczącej strony zamieszkałej w miejscu, w którym mogłaby ona skorzystać z przedłużenia terminu, następuje w miejscu, w którym osoby tam zamieszkujące nie mogą skorzystać z przedłużenia, to czy osoba taka traci przywilej wspomnianego przedłużenia?

Nie, ponieważ w tym przypadku istotne jest to, aby w odniesieniu do sądu austriackiego czynności procesowe były podejmowane terminowo.

15 Jakie konsekwencje ponosi się w przypadku niedochowania terminu?

Co do zasady strona, która nie podejmie danej czynności procesowej w terminie, traci możliwość jej podjęcia (skutek wykluczający, art. 144 ZPO). Od tej zasady istnieją wyjątki, przewidziane na przykład w art. 289 ust. 2 ZPO (regulującym niestawiennictwo na potrzeby przeprowadzenia dowodu) oraz w art. 491 ZPO (regulującym skutki niestawiennictwa na rozprawie w postępowaniu odwoławczym).

Czynności procesowe podjęte po upływie terminu są z reguły bezskuteczne z mocy prawa, chociaż w niektórych przypadkach wymagany jest wniosek. Czasem niepodjęcie działania oprócz zwykłych skutków niesie ze sobą skutki szczególne. Skutki takie są bardzo zróżnicowane. Najistotniejszym szczególnym skutkiem niepodjęcia działania przez jedną ze stron jest możliwość wniesienia wniosku o wydanie wyroku zaocznego przez drugą stronę (art. 396 i 442 ZPO). Ponadto jeżeli na przykład obie strony nie stawią się w sądzie, postępowanie zostaje zawieszona na co najmniej trzy miesiące (art. 170 ZPO), a w przypadku niestawiennictwa powoda w postępowaniu w sprawach małżeńskich pozew można na wniosek pozwanego uznać za wycofany, co nie prowadzi jednak do wygaśnięcia dochodzonego uprawnienia (art. 460 pkt 5 ZPO).

16 Jeżeli termin upłynął, jakie środki przysługują osobom, które go nie dochowały, np. stronom niestawiającym się w sądzie?

W celu cofnięcia skutków prawnych niestawiennictwa w sądzie lub w celu podjęcia czynności procesowej dostępne są następujące środki odwoławcze: przywrócenie terminu (art. 146 i nast. ZPO)

przywrócenie terminu można zastosować w celu cofnięcia skutków niestawiennictwa w sądzie lub niedotrzymania terminu na podjęcie czynności procesowej, jeżeli takie niestawiennictwo lub niedotrzymanie terminu przez stronę lub jej pełnomocnika jest skutkiem nieprzewidzianego lub nieuniknionego wydarzenia, a strona lub jej pełnomocnik nie ponosi winy lub ponosi ją jedynie w niewielkim stopniu (drobne zaniedbanie); wniosek o zastosowanie takiego środka należy wnieść w terminie 14 dni od daty usunięcia przeszkody;

sprzeciw (art. 397a i 442a ZPO)

sprzeciw to środek prawny, którego celem jest uchylenie wyroku zaocznego na mocy art. 396 lub 442 ZPO. Co do zasady sprzeciw należy wnieść do sądu prowadzącego postępowanie w formie pisma procesowego w terminie 14 dni od momentu doręczenia wyroku zaocznego (termin niepodlegający przedłużeniu);

apelacja (art. 461 i nast. ZPO)

apelacja przysługuje od wyroku zaocznego głównie ze względu na to, że nie doszło do niedotrzymania terminu, ponieważ zachodzi jedna z przyczyn nieważności wymieniona w art. 477 ust. 1 pkt 4 i 5 ZPO (nieprawidłowe doręczenie lub brak reprezentacji strony w postępowaniu).

Ostatnia aktualizacja: 24/09/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.